

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอสาระสำคัญลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

2. สมมติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยทั้ง 11 ตัว ได้แก่ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านมนุษย และปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านมโนทัศน์ มีอิทธิพลต่อ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 409 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มตัวอย่างจากแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มจากประชากร แต่ละกลุ่มย่อยมาเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 198 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแบบที่พัฒนาขึ้นโดย ลิเคิร์ท (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะพิจารณาให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ตามสภาพที่เป็นจริง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยศึกษาตัวแปร 11 ตัว คือ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความทะเยอทะยาน ด้านความกระตือรือร้น ด้านการรู้จักวางแผน ด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความรับผิดชอบตนเอง ปัจจัยด้านความมีเอกลักษณ์ และปัจจัยด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ด้านเทคนิค ด้านการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ ด้านมนุษย และด้านมโนทัศน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแบบที่พัฒนาขึ้นโดย ลิเคิร์ท (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) โดย

ผู้ตอบแบบสอบถามจะพิจารณาให้ค่าน้ำหนักตัวชีวิตของปัจจัย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ และปัจจัยด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลา 25 วัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า ปัจจัยทั้ง 11 ตัว (ตัวแปรอิสระ) ร่วมกันมีอิทธิพลกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยทั้ง 11 ร่วมกันกำหนดความแปรปรวนของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ได้ประมาณร้อยละ 86 และเมื่อพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า ปัจจัยแต่ละตัวมีอิทธิพลกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ($Beta = 0.000$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ($Beta = 0.170$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน ($Beta = 0.264$) แรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง (Beta = -0.058) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง (Beta = 0.116) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ (Beta = 0.001) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Beta = -0.042) ทักษะด้านเทคนิค (Beta = 0.083) ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (Beta = 0.313) ทักษะด้านมนุษย (Beta = 0.044) และทักษะด้านมโนทัศน์ (Beta = 0.113)

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ดีที่สุด มี 5 ปัจจัย ซึ่งได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ และทักษะด้านมโนทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อรวมกันแล้ว มีอำนาจในการกำหนดความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ประมาณร้อยละ 79 โดยสามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (Beta = 0.332) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน (Beta = 0.257) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น (Beta = 0.163) ทักษะด้านมโนทัศน์ (Beta = 0.137) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง (Beta = 0.118) และได้สมการพยากรณ์หรือ สมการถดถอย ดังนี้

$$Y' = 0.204 + 0.313(X_9) + 0.239(X_3) + 0.139(X_2) + 0.127(X_{11}) + 0.113(X_5)$$

5. อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของแคพลอว์ (Caplow) (กรณี มหานนท์. 2529 : 59-60) ที่ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลรวมสุทธิของกิจกรรมขององค์กร ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการนั้นสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีระบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของฮอยและมิเกล (Hoy and Miskel. 1991 : 384) ที่ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนหมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบีบบังคับได้ รวมทั้งสามารถ

แก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร(2532 : 51) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยครู หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในขณะทุกขณะตามภารกิจสำคัญ 4 ประการ คือ งานจัดการเรียนการสอน งานพัฒนาอาจารย์ งานบริการวิชาการแก่สังคมและงานส่งเสริมวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวลิต หมิ่นนุช (2535 : 18) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของคณบดีตามภารกิจ 5 ประการ คือ งานจัดการเรียนการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานพัฒนาบุคลากร งานส่งเสริมการวิจัยและงานบริการวิชาการแก่สังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางแผนในการบริหารงานวิชาการจะต้องสอดคล้องและทันสมัย มีความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลง ให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นงานที่ผู้บริหารต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ในกำหนดเกณฑ์อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริง ไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า ปัจจัยทั้ง 11 ตัว (ตัวแปรอิสระ) เมื่อร่วมกันแล้วมีอิทธิพลกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยทั้ง 11 ร่วมกันกำหนดความแปรปรวนของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ได้ประมาณร้อยละ 86 และเมื่อพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยแต่ละตัวมีอิทธิพลกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ ทักษะด้านความรู้ ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ทักษะด้านมนุษย์และทักษะด้านโน้มน้าว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott. 1972 : 27) ได้เสนอแนวความคิดว่า ในการที่จะวัดประสิทธิผลขององค์การ สามารถวัดได้ด้วยปัจจัย 8 ประการ ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ที่ผู้ร่วมงานทุกคนในองค์การร่วมกันสร้างขึ้น ความสำเร็จในงานย่อยแต่ละงาน ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาของบุคลากรแต่ละคนในการทำงาน ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มในการทำงาน ความสามารถในการประสานงานเพื่อ

แก้ปัญหาระหว่างบุคคลในองค์กรกับงานที่ทำ สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างบุคคลในองค์กรกับหน่วยงานย่อยที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการสนองต่อความต้องการของบุคคลในองค์กรที่เกี่ยวกับงาน อย่างยุติธรรมและมีเหตุผล และระดับของความสำเร็จที่ผู้บริหารตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผลงานวิจัยของชวลิต หมิ่นนุช (2535 : 18) ได้ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของคณบดีที่มีต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กล่าวว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของคณบดีตามภารกิจ 5 ประการ คือ งานจัดการเรียนการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานพัฒนาบุคลากร งานส่งเสริมการวิจัยและงานบริการวิชาการแก่สังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราลักษณ์ ชันชรูจิ (2548 : 103-105) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น อุดรธานี เลย และหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนรางวัลพระราชทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการจัดการงบประมาณ ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพของครูผู้สอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบรรยากาศในโรงเรียน และด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนรางวัลพระราชทานได้ร้อยละ 72.80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทักษะการบริหารงานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีชื่อเสียง เป็นที่นิยม และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งความสำเร็จในการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการนั่นเอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2

3. การวิเคราะห์ปัจจัยหรือกลุ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลมี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ปัจจัยทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยทักษะด้านมโนทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 แต่เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 5 ด้านดังกล่าว พบว่า ปัจจัยทักษะด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้มีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ปัจจัยทักษะด้านมโนทัศน์ และปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ตามลำดับ และทดสอบ

ความมีอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้านเมื่อรวมกันแล้วมีอิทธิพลในการกำหนดความความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ประมาณร้อยละ 79 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รูล (Ruhl, 1985 : 3216-A) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จมี 5 ด้าน ได้แก่ ความคาดหวังในความสำเร็จของงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศของสถานศึกษา เป้าหมายทางวิชาการ และโปรแกรมการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชนแดน สมบุตร (2549 : 120-122) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เรียงตามลำดับความสำคัญประกอบด้วย การมีคุณลักษณะความเป็นครูสอนที่ดีและการพัฒนาศักยภาพครูให้ปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล กระบวนการบริหารงานวิชาการ ความพร้อมของโรงเรียนและการกำหนดนโยบายการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา การเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ และการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการศึกษา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสิทธิภาพหรือความสำเร็จการบริหารงานวิชาการของแต่ละสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายองค์ประกอบ ทั้งที่เป็นบุคลากร งบประมาณ สิ่งแวดล้อม ชุมชน และ อื่น ๆ แต่ที่สำคัญจะปฏิเสธไม่ได้ว่าองค์ประกอบในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาแต่ละแห่งประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษานั้น คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแต่ละบุคคลนั้นจะสามารถส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลได้มากน้อยแตกต่างกัน ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถในการศึกษาเชิงวิชาการที่จะนำมาบริหารจัดการและจัดการศึกษาในสถานศึกษา และยังประกอบกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละบุคคลในการที่จะรู้จักวางแผน ความกระตือรือร้นในการที่จะปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบต่อตนเองและงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมองภาพรวมของสถานศึกษาที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้เป็นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

ผลการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972 : 27) คือ ปัจจัยแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยงและปัจจัยทักษะด้านความรู้ความคิดของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน หมายความว่า หากปัจจัยทั้ง 2 ด้านมีอิทธิพลมากก็ส่งผลทำให้ประสิทธิผล

การบริหารวิชาการของสถานศึกษามีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นใจในการทำงานของตนสูงเกินไป หรือคิดว่าเขามีความรู้ความสามารถมากกว่าคนอื่นจนขาดความรอบคอบ อาจมีผลทำให้การตัดสินใจของตนเองผิดพลาดไป จนส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และการที่คนเราจะประสบผลสำเร็จในการทำงานใด ๆ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของตนในการแสดงออกที่จะนำความรู้ความสามารถทางด้านทักษะต่าง ๆ และการประสานความร่วมมือกับคนอื่น ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาสืบไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การให้ข้อเสนอแนะครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาใช้เป็น แนวทางในการเสนอแนะ โดยพิจารณาจากระดับตัวแปร ความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวที่ร่วมกันแล้วมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น

6.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ควรจัดประชุม อบรม สัมมนา แก่ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ทักษะ การบริหาร และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ควรนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบายวางแผนในการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

6.2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2

6.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2

6.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2

6.2.4 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารวิชาการกับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และทิศทางใด